

3. møde i Økologisk juletræsnetværk

Sted: Allesø Frugt, Søhus og Jutek, Søndersø

Dato: 6. juni 2019 kl. 10-15

Deltagere:

Peter Hartvig, Børge Klemmensen, Lars Bols, Jørn Bertelsen, Ulrik Bräuner Nielsen, Claus Jerram Christensen, Adam Kofoed Månsson, Lis Sørensen.

Jørgen Kæhlershøj, Jutek, deltog i hele eftermiddagens program.

Gruppen mødtes hos Allesø Frugt, Søhus, hvor ejeren Henning Bæk Hansen, fortalte om udfordringerne med en økologisk produktion af æbler, pærer, kirsebær og blommer på ca. 38 ha. Plantagen har været omlagt siden 2005 og en del arealer er nyplantede.

Vi så en nyplantet, indhegnet afdeling med blommetræer, hvor der blev kørt med traktor med frontmonteret ukrudtsrenser til træerækkerne på begge sider af traktoren. Bag på traktoren var monteret en slåmaskine, så græsstripen mellem træerækkerne blev slået i samme overkørsel. Det var nødvendigt at rense træerækken ved at køre frem og tilbage i samme række, da græstotter ikke blev tilstrækkelig løsnet ved blot én gennemkørsel. Henning oplevede at græsukrudt i træerækken var uønsket, men at rigtig mange typer ukrudt, f.eks. mælkebøtter, ikke gav problemer, da de kun i mindre grad konkurrerer med træerne om vand og næring. Mekanisk ukrudtsbekæmpelse er tidskrævende. Der er således en medarbejder, som gennem hele vækstsæsonen kører traktor med renser. Når de 38 ha er gennemkørt, så er det tid at starte forfra. Henning fremviste nogle af de maskiner, som han tidligere havde brugt til mekanisk ukrudtsbekæmpelse, men som enten kunne give skader på træerne, hvis de ikke var indstillet og blev kørt helt korrekt samt maskiner, som havde en for lille kapacitet.

Dyrkning af økologisk frugt er ikke uden problemer, når det skal foregå under den særlige danske ordning, det røde ø-mærke, som har væsentlig mere restriktive regler end det generelle EU-regelsæt for økologi. Henning oplever således fra tyske kollegaer, at når økologiregler for mindre afgrøder skal besluttes, sker det med en større fokus på at det skal være muligt at få afgrøden til at lykkes. Der sammensættes typisk en gruppe af praktikere, konsulenter, forskere og embedsfolk og så bliver der udarbejdet et regelsæt, så den økologiske produktion kan lade sig gøre. I Danmark er der tilfælde, hvor alvorlige skadegørere f.eks. rød bladlus i æbler, der fuldstændig kan ødelægge unge beplantninger, ikke må bekæmpes tilstrækkeligt med økologiske planteværnsmidler under den danske økologi-forordning.

Allesø Frugt har 2 stk. Jutek Wind-Master til frostsikring af blomstringen om foråret. Disse maskiner har tidligere år vist sig effektive i kolde perioder. I dette forår har det dog ikke været muligt at bruge dem, da disse nætter har været karakteriseret ved blæst, og der således ikke har været en lagdeling af luften, hvor den varmere og højereliggende luft kunne blandet med den kolde "bundluft" i plantagen. Henning forventede således stort set ikke noget udbytte på arealerne.

Henning har forhandling af overdækningssystemet VOEN til frugttræer. Firmaet har netop lanceret en "anti-frost" brændeovn til træpiller, som kan placeres i plantagen i stedet for de bål, spande og lign. som bruges sydpå, når der skal tænde bål i plantagerne på frostnætter. Måske en ide til juletræsplanteskoler, hvor frostskaeder kan være meget ødelæggende for produktionen.

Eftermiddagens program foregik hos Jutek, Søndersø med indlæg og rundvisning hos Jutek.

Indlæg om "Plantebeskyttelse i økologiske juletræer" ved Peter Hartvig, Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi – Plantesundhed, Flakkebjerg

Præsentation af eftermiddagens indlæg kan ses på

<https://www.christmastree.dk/om/projekter/oekologisk-netvaerk/>

Peter Hartvig Larsen indledte med at fremhæve at de to største udfordringer inden for plantebeskyttelse, når juletræer dyrkes økologisk er ukrudtsbekæmpelse og ædelgranlus. Det er ikke Peter vurdering at der vil blive givet tilladelse til brug af biologiske ukrudtsmidler, selvom der skulle midler på markedet, da de danske økologiregler kræver at der er "akut fare" for afgrøden inden der må bruges biologisk bekæmpelse. Ud fra denne definition vil det blive meget vanskeligt at få biologiske ukrudtsmidler til alle typer afgrøder godkendt til økologisk produktion i Danmark. Alle biologiske midler der ønskes anvendt i økologisk produktion skal være optaget på "bilag 2" i Økologiforordningen.

Peter Hartvig gennemgik derefter typer af ukrudtsbekæmpelse fra gasbrænding, dampning (der kun er tilladt som stribebehandling i økologisk dyrkning), og til brug af elektricitet, som der endnu ikke er erfaringer i Europa.

Ved mekanisk bekæmpelse vha. en strigle i økologiske juletræer er det især maskinens selektivitet, der er afgørende. Små træer og stort ukrudt er en uheldig kombination, hvorimod småt ukrudt i større planter, der er groet godt fast kan give et godt resultat.

Jutek kan levere en stjernerullerenser (Thomas Hatzenbichler Agro-Technic Austria) til renholdelse af juletræer, hvor selv store mængder ukrudt ikke får ukrudtet til at sætte sig og hvor stjernerullerenseren stadig kan arbejde i jorden. Stjernerullerenseren fra Hatzenbichler er dyrt, da det er patenteret, men har ifølge Jørgen Kæhlshøj virkelig gode egenskaber i marken. Med stjernerullerenseren vil det være muligt at foretage en effektiv ukrudtsbekæmpelse i juletræer med en fornuftig kapacitet.

Rundvisning i Jutek v/ Jørgen Kæhlshøj

Jørgen Kæhlshøj viste rundt i kontorer og værksteder, hvor fremstillingen af Jutek specialmaskiner til juletræsproduktion foregår. En meget stor del af maskinerne eksporteres til alle væsentligt juletræsproducerende områder i verden. Maskiner der skal pakkes i skibscontainere og sendes til USA bliver derfor opbygget, så de kan skilles ad, og netop passer ind i en container.

Produktionen er i meget høj grad specialopgaver, hvor den enkelte kunde kan sammensætte en maskine efter egne ønsker. En maskine til indsamling og pakning af "færdig-hæk" var ved at blive færdiggjort.

Bygget over Jutek's grundmodel, men udstyret med larvefodder, transportbånd og plads til 6 paller oven på bærerammen. Introduktionen af nye mere miljøvenlige motorer til maskinerne giver en del udfordringer, da disse motorer først bliver endelig godkendt, når de er bygget ind i maskinen.

Efter en tur igennem produktionen fra pladeværksted til montage af de færdige maskiner, fik vi et hurtigt kig ind i hovedbygningen på Nymarksgården, som er privatbolig for Jørgen Kæhlshøj og familie. Gården har en lang og spændende historie, da bl.a. kunstnergruppen COBRA blev startet her.